



ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال سوم | ویژه نامه ۶۳۱ |

نکته‌ها/حجت الاسلام قرائتی

یک نکته تفسیری درباره  
آرزوی اهل جهنم  
برای بازگشت به دنیا

۲

آثار ارسالی به دومین جشنواره بین المللی عکس «مزارات»  
اواخر خردادماه داوری می‌شود

ابنیه مقدس در قاب هنرمندان

۴

آشنایی با تاریخچه سه حوزه علمیه قدیمی در ایران

بنایی که از سر ارادت  
مدرسه شد

۲

بهره‌مندی نزدیک به ۲ هزار زائر بیمار  
از خدمات پایگاه‌های فوریت‌های  
پزشکی حرم مطهر رضوی

۴



بررسی زمینه‌های همکاری  
دانشگاه رضوی با سازمان  
فرهنگ و ارتباطات اسلامی

در دیدار مدیر کل تبلیغ سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با مدیر روابط عمومی و امور بین الملل دانشگاه رضوی زمینه‌های همکاری علمی و فرهنگی تبلیغی بین دو نهاد بررسی شد. به گزارش آستان نیوز، دکتر حسین مهربانی فر مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل دانشگاه رضوی در دیدار با حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی نیشابوری، مدیر کل تبلیغ سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در زمینه همکاری‌ها میان دانشگاه رضوی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی بر سه محور تأکید کرد. دکتر مهربانی فر به ظرفیت طلبه دانشجویان و توان تبلیغی دانشگاه در طول دهه‌های گذشته که خروجی‌های مؤثری در زمینه تبلیغ بین‌الملل و رایزنی‌های فرهنگی داشته است، اشاره کرد. وی افزود: سازمان فرهنگ و ارتباطات می‌تواند یک سرمایه‌گذاری بلندمدت برای کادرسازی و تربیت نیرو با محوریت دانشجویان دانشگاه رضوی داشته باشد و در رصد و شناسایی و توانمندسازی و مهارت‌افزایی و فعال‌سازی برای پنج‌سال آینده در حوزه مبلغ بین‌الملل و رایزن فرهنگ فعالیت کند. حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی نیشابوری، مدیر کل تبلیغ سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی بر وجود ظرفیت تبلیغ بین‌الملل در دانشگاه رضوی تأکید کرد و پیشنهاد برگزاری جلساتی برای فعال‌سازی آن و به‌کارگیری نیروها را ارائه کرد. وی ضمن تأکید بر رسانه‌ای شدن فعالیت‌های موجود، درخواست چندین طرح عملیاتی قرآنی ناظر به حوزه بین‌الملل و تبلیغ بین‌الملل با تفکیک حوزه‌های مختلف جغرافیایی را ارائه کرد. اورعی، دانش آموخته دانشگاه رضوی و رایزن سابق ایران در مالزی نیز در این جلسه از ورود به حوزه‌هایی مثل حقوق بین‌الملل، اقتصاد اسلامی، بانکداری اسلامی و ... در کشورهای اسلامی مثل اندونزی که به این موضوعات روی آوردند، سخن گفت و حرکت به سمت بحث‌های روز و تجهیز نسبت به این مباحث را تأکید کرد.

هنر مجازعه

امام جمعه موقت تهران تأکید کرد

قیام پانزده خرداد  
استمرار جریان  
طاغوت‌ستیزی انبیا



خدمت در آستان مبارک امام رئوف آن‌قدر جاذبه دارد و دل را به قرار و آرامش می‌رساند که در هر مسند و مقامی که باشی، فارغ از خود و خویش، فقط دل در شیوه و روش خادمی زائرانش می‌بندی. فرقی هم ندارد که این خدمت کجای این آستان باشد، در صحن و سرا و مقابل دیدگان زائران یا پشت صحنه و ناپیدا. آنچه مهم است، رسم خدمت صادقانه است که خادمان «آقا» این روش را به خوبی می‌شناسند. «عباس شبانی» یکی از هزاران خدمتگزار حرم مطهر رضوی است که پس از ۲۵سال خدمت، در حال حاضر معاون اداره بهره‌برداری ابنیه مرکزی حرم مطهر رضوی است و برای ما از مسیری که تاکنون طی کرده است، می‌گوید.

آنچه در ادامه می‌خوانید بخش‌هایی از گفت‌وگو با این خدمتگزار بارگاه منور رضوی است

■ **بچه سمرقند**

متولد ۲۰ اسفند ۱۳۴۶ در محله سمرقند مشهد هستم. پدرم و برخی اقوام کارگاه ساختمانی داشتند و من گاهی به ویژه تابستان‌ها در دفتر کارگاهشان آستین بالا زده و مشغول به کار می‌شدم. آن ایام هم علاقه‌مند به تحصیل در رشته عمران بودم و همین علاقه من را به ادامه تحصیل در این رشته مایل کرد. از طرفی دیگر از دوره نوجوانی علاقه زیادی داشتم که در این دستگاه خدمت کنم. فکر می‌کنم دعای خیر پدر و مادر نیز شامل حالم شد وامیدوارم آن اشتیاق اولیه روز به روز بیشتر و بیشتر شود و قدر بودن در قطعه‌ای از بهشت را بدانم.

سال ۷۷ بود که در حرم رضوی مشغول به خدمت شدم، در پروژه باب الکاظم(ع) (سردرب شرقی صحن پیامبر اعظم(ص)) مشغول به خدمت بودم و تا سال ۸۲، افتخار خدمتگزاری در کنار دیگر همکاران را داشتم. در این پروژه و در کنار تیم ناظر مشاور پروژه، در امر اجرای پروژه فعالیت می‌کردم. از سال ۸۲ تاکنون درحوزه معاونت بهره‌برداری و نگهداری واحد ابنیه مشغول به خدمت هستم که هم در بخش ایزولاسیون و هم در بخش برداشت و کنترل سنسورهای دستگاه «ابزار دقیق» در پروژه دارالحججه مسئولیت داشتم. در حال حاضر هم معاون ابنیه مرکزی حرم رضوی هستم که شامل روضه منوره و رواق‌های پیرامونی و صحن‌های هسته مرکزی می‌شود.

■ **در ابنیه مرکزی بازدیدها روزانه است**  
پس از ساخت و افتتاح هر رواق یا بنا در مجموعه حرم مطهر، کار بهره‌برداری شروع می‌شود. به عبارت دیگر کار ما نگهداری از ابنیه حرم و مسائل وابسته به آن است و هر جا اشکالی به وجود می‌آید، باید آن را برطرف کنیم. مثلاً سنگ، شیشه، آئینه کاری یا کاشی‌های بنا دچار آسیب شود، بلافاصله تیم مربوط از معاونت بهره‌برداری براساس نیاز وارد عمل می‌شود و آن بخش را مرمت می‌کند تا این نازیبایی از بین برود، اما کار در ابنیه مرکزی(روضه منوره) به دلیل حضور انبوه زائران در تمام شبانه روز، سخت‌تر و حساس‌تر است و کار باید با سرعت و دقت بیشتری انجام شود، ضمن اینکه باید با ایجاد کمترین مزاحمت برای زائران باشد. از طرف دیگر ابنیه مرکزی بخشی است که تمام بناهای آن قدمت تاریخی دارند و مرمت باید توسط افراد متخصص در

زیارت نداشته باشند.

■ **زیبایی‌های مسجد شاه**

مسجد شاه یا همان مسجد ۷۲ تن در نزدیکی حرم مطهر، چون محراب ندارد و در سرداب آن مقبره وجود دارد، مسجد نیست اما به نام مسجد شهرت پیدا کرده است. در سرداب این محل یک سقف ضربی دار است که در چهار گوشه آن محراب‌های قوسی شکلی وجود دارد که اگر در آن‌ها نجوا کنید، صدای خودتان را از پشت سر می‌شنوید یا اگر کسی در طرف مقابل شما آرام صحبت کند شما صدای او را می‌شنوید.

■ **قریان امام رضا(ع) بروم...**

یکی از بهترین و شیرین‌ترین خاطرات من مربوط به روزی است که برای تحویل بخشی از رواق امام



امور مرمت ابنیه تاریخی انجام شود. از همه مهم‌تر اینکه بخش مرکزی نزدیک‌ترین حوزه به مضجع منور امام رضا(ع) است. در بازدیدهای ادواری که توسط تیم‌های بهره‌برداری، اماکن یا سایر بخش‌ها انجام می‌شود از هر نقصی آگاه می‌شویم، در ابنیه مرکزی این بازدیدها به صورت هر روزه است. همکاران بسیار خوبی در بخش نگهداری و بهره‌برداری داریم که در بخش کارگری و مهندسی دارای تخصص بالایی هستند و برای کوچک‌ترین موارد در خصوص ابنیه و تأسیسات حرم مطهر رضوی اقدامات شایسته‌ای را برنامه‌ریزی و اجرا می‌کنند تا زائران و مجاوران دغدغه‌ای به غیراز

عضو مجلس خبرگان رهبری خاطرنشان کرد: یکی دیگر از ویژگی‌های قیام خونین پانزده خرداد شکل‌گیری آن بر پایه دفاع از ولایت بود. مردم ولایتمدار در جریان این قیام در حالی که گلوله‌های طاغوت قلب آن‌ها را نشانه گرفته بود، در دفاع از امام(ره) به عنوان ولی دینی شعار می‌دادند؛ چرا که ولایت فقیه را هویت قیام می‌دانستند. وی تصریح کرد: نظام مقدس جمهوری اسلامی هر چه دارد از ولایت فقیه است و راز ایستادگی ۴۴ ساله ملت ایران در برابر طاغوت‌های زمان نیز همین ولایت است.

پیروزی رسید.

آیت الله خاتمی در ادامه به برخی از ویژگی‌های قیام خونین پانزده خرداد اشاره و بیان کرد: اولین ویژگی این قیام، مردمی بودن آن است. چرا که این قیام با حمایت مردمی از یک رهبر دینی در برابر مستکبران به پیروزی رسید.

وی دومین ویژگی این قیام الهی را انگیزه‌های صد درصد اسلامی آن برشمرد و اظهار کرد: این قیام بر اساس دفاع از اسلام و دین صورت گرفت و نقطه آغاز آن در مساجد و حسینیه‌ها بوده است.

نگاهی به تاریخچه فیضیه قم؛ مدرسه‌ای که تاریخ‌ساز شد

# آستان درس و قیام

۲



مصطفی شهنشاهی - آستان نیوز

امر به معروف و نهی از منکر در سیره امام رضا(ع) باب‌ر خورد محبت آمیز و منطق توأم با ادب و مداراست

## مردم‌داری در آموزه‌های رضوی

می‌دانیم اسلام دینی اجتماعی است و آیات قرآن و روایات اسلامی و سیره معصومان(ع) به‌طور گسترده از معاشرت خوب با مردم سخن گفته است؛ یعنی اسلام اصل را جامعه می‌داند؛ هر چه پیوند جامعه را محکم کند، مورد تأیید اسلام است و هر چه آن را سست کند، مغضوب است. سخن‌چینی، غیبت و تهمت، پیوندها را قطع می‌کند، اصلاح ذات بین، تعاون و همکاری و برآوردن حوائج مردم، محبوب است چون سبب پیوند است.

نحوه مواجهه با مردم از جمله شاخصه‌های مهم سیره رفتاری و ارتباطی ائمه اطهار(ع) است ...



با همکاری بنیاد پژوهش‌های اسلامی  
آستان قدس رضوی برگزار شد

بررسی «کرامت انسان» در  
نشست «اخلاق در آینه قرآن»



با همکاری بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی و انجمن علمی معارف اسلامی دانشگاه شهید بهشتی و آکادمی اخلاق پژوهی نشست «اخلاق در آینه قرآن» از سلسله نشست‌های علمی درآمدی به اخلاق قرآنی برگزار شد.

به گزارش آستان نیوز، حجت‌الاسلام و المسلمین رضا وطن‌دوست، مدیر گروه اخلاق بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در این نشست که در قالب وبینار ویژه مخاطبان، اساتید، پژوهشگران و دانشجویان برگزار شد، به تبیین موضوع «کرامت انسان از منظر قرآن کریم» پرداخت و با بهره‌گیری از منابع لغوی عربی و فارسی به مفهوم کرامت اشاره کرد.

وی ابراز کرد: واژه کرامت معنای عامی دارد؛ به این معنی که هرکس و هرچیزی در جای خود شریف و نیکو باشد به وصف کریم و کرم متصف می‌شود، اعم از اینکه موصوف به صفت کرامت، خدا، رسول، انسان یا هر موجود دیگر باشد. این صفت عام در قرآن نیز مانند آیات «...فَإِنَّ رَبِّيْ غَفِيْ کریم»، «... لَقَوْلُ رَسُوْل کریم»، «... وَرَقْ کریم»، «... وَ مَقَام کریم»، «لَقِيْ اِلٰهِيْ کِتَاب کریم» و «... مِنْ کُلِّ رَوْح کریم» دیده می‌شود که صفت کرامت برای خدا، رسول، رزق، مقام، کتاب و زوج به کار رفته است.

این پژوهشگر ادامه داد: آیت الله جوادی آملی در یک‌جا در تعریف این مفهوم می‌فرماید: «کرامت همان نزاهت از پستی و فرومایگی است» و در جای دیگر می‌گوید: «تنها دوری از پلیدی و پستی را کرامت نمی‌گویند؛ بلکه کرامت وصف کمال انسان است که باید آن کمالات را بدست آورد.

کرامت به این معنا یک نحوه وجود است که در انسان کرامت‌یافته، تحقق می‌یابد.

وی خاطرنشان کرد: برخی معتقدند، کرامتی که در توصیف انسان به‌کار می‌رود، یا شرافت نفسانی و یا شرافت اخلاقی است، کرامت نخست ناظر به کرامت ذاتی انسان است و کرامت به مفهوم شرافت اخلاقی ناظر به کرامت اکتسابی است.

در ادامه ضمن تبیین کرامت ذاتی و اکتسابی با اشاره به آیات قرآن، مواردی از مبانی روایی کرامت نفس، مبانی عقلانی و حتی مواردی از اسناد بین‌المللی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر، اعلامیه حقوق بشر اسلامی و بندهایی از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مورد بررسی قرار گرفت.